

מהמחזור "מאורעות מופלאים"

יאנוש קורצ'אק, מן הגטו, עמ' 144-146
תרגום: צבי ארד

נכנה כוכב־לכת זה רו, ולו נקרא פְּרוֹפֶסוֹר, אֶסְטְרוֹנוֹם, או כְּפִי שְׁיִיטֵב בְּעֵינֵיכֶם. וּנְכַנֶּה "סְדָנָה" אֶת הַמְּקוֹם עַל כּוֹכְב־הַלְּכֵת רו, שֶׁם עָרַךְ הַפְּרוֹפֶסוֹר זֵי אֶת תַּצְפִּיאוֹתָיו.

שְׁמוֹ שֶׁל הַמְּכַשִּׁיר בְּשִׁפְתָנּוּ חֲסֵר־הַשְּׂכָלִיל יִהְיֶה אֶרֶךְ־אֶרֶךְ:
"אֶסְטְרוֹפֶסִיכוֹמִיקְרוֹמֶטֶר", הֵינּוּ מְדִיד זְעִיר שֶׁל הַרְגוּשִׁים הַפְּסִיכִיִּים בְּכּוֹכְבִּים.
בְּתַרְגוּם לְלִשׁוֹן תַּצְפִּיית־הַכּוֹכְבִּים הָאֲרָצִית נַעְזֵר הַפְּרוֹפֶסוֹר בְּטִלְסָקוֹפּ, אֲשֶׁר הִסְבִּיר עַל
זֵדֵי זְמַוּם מָה מִתְרַחֵשׁ פַּה־זֶשׁם בְּיָקוּם, וְיִתְכַן כִּי מְכַשִּׁיר מְרַכֵּב זֶה הִטִּיל תַּמוּנוֹת עַל
גְּבֵי אֶקְרוֹן, או רָשֶׁם רְטוּטִים כְּדָרְךְ הַסִּיסְמוֹגְרָאָף.

אֲגַב, אִין הַדְּבָר חָשׁוּב כָּלֵל.

חָשׁוּב הַדְּבָר, כִּי הַמְּלַמֵּד מְכּוֹכְב־הַלְּכֵת רו יַדַּע לְוֹסֵת אֶת הָאֲנָגְיָה הַפְּסִיכִית וְלַהֲפֹךְ
קַרְנֵי חֵם לְקַרְנֵי רוּחַ, לְיִתֵר דִּיוֹק – קַרְנֵי מוּסָר.

בְּנֻדָּאֵי, אִם נִכְנֶה בְּשֵׁם מוּסָר אֶת הַהֲמוֹנְיָה שֶׁל הַחִישׁוֹת וְאֶת אֲזוּן הַרְגָּשׁוֹת.

עוֹלָה עַל הַדַּעַת עוֹד הַשְּׁוֹאָה אַחַת: מִתְקַן רַדְיוֹ, שְׂאִינוּ מְשַׁדֵּר זְמַרָה, מוּסִיקָה וִידִיעוֹת
מִהַמְּלַחְמָה, אֶלָּא קַרְנֵי שְׁלוֹם רוּחָנִי. וְלֹא רַק בְּחַיֵּי הַכּוֹכְבִּים מִמְּעַרְכֵת הַשְּׂמֶשׁ שְׁלָנוּ.

שְׁלוֹם וְשִׁלּוֹת־נַפֶּשׁ.

יוֹשֵׁב לוֹ הַפְּרוֹפֶסוֹר זֵי, מְדַאָּג וּמְהַרְהֵר:

"שׁוּב תוֹסֵס נִיצוֹץ חֲסֵר־מְנוּחָה זֶה שֶׁל הָאֲדָמָה. אֲנִדְרָלְמוּסִיָּה, אִי־מְנוּחָה, הַרְגָּשׁוֹת
הַשְּׁלִילִיִּים יָדָם עַל הָעֲלִיוֹנָה, שׁוֹלְטִים הֵם. דְּלִים, מְכַאֲבִים, לֹא טְהוּרִים הֵם חַיִּיהֶם
אֵלָה. אִי־הַסְדָּרִים שֶׁם פּוֹרְעִים אֶת מִהְלָךְ הַזְּמַן וְהַרְשָׁמִים..."

שׁוּב רְטֹט הַמְּחוּג. קוֹ הַיִּסוּרִים זִנְק כְּלָפִי מַעֲלָה.

אַחַת, שְׂתִים, שְׁלוֹשׁ, אַרְבַּע, חֲמִשׁ.

הָאֶסְטְרוֹנוֹם זֵי קִמֵּט מְצָחוֹ.

"הֵאֵם לְהַפְסִיק מְשַׁחַק חֲסֵר־תְּבוּנָה זֶה? מְשַׁחֲקֵדְמִים זֶה? לְיִצוּרִים הַמְּאֻכְלָסִים אֶת
הָאֲדָמָה דָּם, וְגַם דְּמָעוֹת. וְהֵם גּוֹנְחִים כְּשִׁכּוֹאֵב לָהֶם. הֵאִין רְצוֹנָם לִהְיוֹת מְאֻשָּׁרִים?
הַתּוֹעִים הֵם, וְנִבְצָר מֵהֶם לְמַצָּא? חֲשָׁד שֶׁם אֶצְלָם וּסְעָרָה, וְסוּפֵת־אֲבָק מְסַנְנֶרֶת."

הַמְּחוּג מְצִיָּן בְּחַפְזוֹ זְעוּזוּעִים חֲדָשִׁים, חוֹזְרִים וְנִשְׁנִים.

הַבְּרָזֵל שֶׁהִשְׁתַּמְשׁוּ בוֹ שְׁלֹא כְּדִין, מִטִּיל עֲנֶשׂ, בְּעַת וּבְעוֹנָה אַחַת הוּא מְדַרְיָד, מְלַמֵּד,
מְכִין אֶת הָרוּחַ לְכַבוּשִׁים וְלִסְוֹדוֹת חֲדָשִׁים.

"על גבי ניצוץ מרחק זה מצויים מיכלי מים. מאילנות שנוצחו בנייתם בתיים צפים, פרזלתם אותם בברזל. איזה מאמץ. פרועים, שלומיאלים, אף מכשירים. גם כנפים לא צמחו עדין. מה גדולים בעיניהם רום הטיסות ומרחב האוקיאנוסים".

בזזז... בזזז...

"ובמקום לשמח מכל לב, בשיר, במאמץ הקבוצי המגבר, במקום לקשר חוטים, הם מסבכים ותולשים.

וכיצד עלי לנהג? לבלם – פרשו לכפות עליהם דרך שלא לפי השגתם, עמל שמעל לכוחם ומטרה הנשגבה מבינתם בשעה זו. אין זאת כי הם נוהגים כך. שבי, כפיה, אנס, כל דבר המעכיר, הממגל ופוגע."

נאנח הפרופסור זי. עצם עיניו, הקריב את חד האסטרוֹפִּסיכוֹמיקרוֹמטר אל התזה והקשיב.

ואלו על פני האדמה התחוללה מלחמה. דליקות, אפשר, שדות קטל. האדם האחראי לאדמה וכל אשר בה אינו יודע, או שהוא יודע ומבין מבחינתו שלו בלבד.

החלל מעל כוכב־הלכת רו (ואולי לו) מלא הנה תכלת, ניחוח זינניות ומתקו של יין. כשגל חגו רגשות מכנפים, נושאים שיר אלי שיר, שלותנים וזכים.

עדין אדמתנו צעירה, וכל התחלה מאמץ מכאיב היא.

